

گرما، عامل تشدید خیزش گرد و خاک در خاورمیانه

طی هفته‌های اخیر با وقوع طوفان‌های گرد و غبار بیمارستان‌ها و مراکز درمانی عراق افزایش موارد پذیرش بیماران را گزارش کرده و هزاران بیمار با علائم شدید تنفسی به این مراکز مراجعه می‌کنند. همچنین فعالیت مدارس و ادارات تعطیل شده و پروازها متوقف می‌شوند.

به گزارش سایت خبری پرسون، طی دو ماه گذشته مردم عراق در میان ابرهای غلیظی از گرد و غبار نفس کشیده و زندگی کرده‌اند زیرا حداقل ۹ مورد طوفان شن که هرکدام تا چند روز طول کشیده، این کشور را درنور دیده و همه مناطق را خاک گرفته است.

بنیانگذار سازمان غیردولتی طبیعت عراق (Nature Iraq) در مصاحبه با موسسه تامسون رویترز (Thomson Reuters Foundation) گفت: نمی‌توان بدون سرفه کردن یا پوشاندن دهان در فضای باز راه رفت.

عراق، سوریه، ایران و سایر کشورهای حاشیه خلیج فارس با طوفان‌های شن و گرد و غبار ناآشنا نیستند چرا که در ماه‌های گرم از ماه مه تا جولای زمانیکه بادهای شدید شمال غربی مقادیر زیادی گرد و غبار را در بخش‌هایی از منطقه حمل می‌کند، با این پدیده مواجه هستند. اما این روزها وقوع طوفان‌ها زودتر آغاز شده و موارد آن نیز بیشتر شده است به گونه‌ای که وقوع چنین پدیده‌هایی بیشتر از یک یا دو بار در سال اتفاق افتاده و در منطقه وسیع‌تری گسترش می‌یابند.

در حالیکه دولت‌ها برای مقابله با هجوم گرد و غبار تلاش می‌کنند، کارشناسان محیط زیست و مقامات دولتی بر این باورند آنچه عامل پیشروی این تهدید است ترکیبی از تغییرات آب و هوایی و شیوه‌های ضعیف مدیریت آب است که در کنار هم باعث شده بیشتر خاک منطقه به شن و ماسه تبدیل شود.

آنها هشدار می‌دهند: افزایش دما و تغییر الگوهای آب و هوایی نشان می‌دهد که وضعیت بدتری در راه است مگر اینکه دولت‌ها بتوانند برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای تغییر دهنده اقلیم و کاهش پیامدهای طوفان شن و ماسه که منطقه را فرا می‌گیرد، همکاری کنند.

در همین رابطه معاون دبیر اجرایی توسعه پایدار در کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه گفته است: افزایش خشکسالی یک نگرانی خاص است. کشورهای تحت تاثیر باید در حوزه سیستم‌های هشداردهنده و پیش‌بینی سرمایه‌گذاری، سیاست‌های مدیریت آب و زمین کارآمد ایجاد کنند و اقدامات بیمه‌ای و حمایت اجتماعی را برای کمک به آسیب پذیرترین جوامع برای بهبود شرایط پیامدهای ناشی از طوفان اعمال کنند.

وقوع هر مورد از طوفان شن و گرد و غبار می‌تواند در ده‌ها کشور خسارت به بار آورد. طبق گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۹، وقوع طوفان به ساختمان‌ها، خطوط برق و دیگر زیرساخت‌های حیاتی آسیب می‌زند، محصولات کشاورزی را از بین می‌برد، دید رانندگان را کاهش داده و حمل‌ونقل هوایی، ریلی و آبی را مختل می‌کند.

در این گزارش آمده است که خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) سالانه حدود ۱۳ میلیارد دلار به دلیل تاثیرات طوفان‌های شن از هزینه‌های پاکسازی و بازسازی گرفته تا درمان مشکلات جسمی و کاهش بهره‌وری دچار خسارت می‌شوند.

به طور طبیعی خاورمیانه با وزش بادهای شدید، خاک خشک و هوای گرم مواجه بوده است که در مجموع شرایط مناسبی را برای طوفان‌های شن و گرد و غبار فراهم می‌کند. اما کارشناسان آب و هوایی می‌گویند افزایش گرما همراه با چندین دهه مدیریت ضعیف آب و شیوه‌های کشاورزی ناکارآمد، باعث تخریب اراضی در سراسر منطقه شده و انباشت ذرات گرد و غبار و گسترش آن در مناطق وسیع را آسان‌تر کرده است.

گزارشی که صندوق بین‌المللی پول در ماه مارس منتشر کرد، نشان می‌دهد از دهه ۱۹۹۰، خاورمیانه دو برابر سریعتر از میانگین جهانی گرم می‌شود. بر اساس گزارش بانک جهانی، در بسیاری از کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا، ۸۵ درصد آب به بخش کشاورزی اختصاص پیدا می‌کند.

به اعتقاد کارشناسان علوم اقلیمی، شیوه‌های کشاورزی ناپایدار مانند چرای بی‌رویه، استفاده بیش از حد از مواد شیمیایی و ماشین‌آلات و آبیاری بیش از حد به بیابان‌زایی در منطقه کمک می‌کند.

به گفته "اریک سولهیم" مدیر اجرایی برنامه محیط زیست سازمان ملل بین سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸، روابط سیاسی پرتنش بین برخی از کشورهایی که بیشترین آسیب را از طوفان شن دیده‌اند، مذاکرات در مورد چگونگی مقابله با این مشکل را مختل می‌کند.

هرچند، برخی از کشورها تلاش‌هایی را برای مقابله با طوفان‌های گرد و غبار در منطقه انجام داده‌اند.

به گزارش رویترز، برای مثال عربستان متعهد به کاشت ۱۰ میلیارد اصله درخت در داخل مرزهای خود با هدف کاهش انتشار کربن و معکوس کردن روند فرسایش زمین است. درختان می توانند با به دام انداختن باران بیشتر در زمین و کاهش تبخیر آب از زمین، زمین‌های خشک را احیا کرده و در عین حال نیز ریشه‌های درختان از فرسایش خاک جلوگیری می‌کنند.

منبع: ایسنا